

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.045/2026/6.

A felperes:

felperes neve (székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. B. Tóth Helga kamarai jogtanácsos (címe)

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szepesházi Péter ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.20.789/2025/26.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 10.G.20.789/2025/27.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 14 000 (tizennégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes terhén marad a feleket az ügyben megillető tárgyi illetékeljegyzési jog ellenére általa előzetesen megfizetett 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illeték.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] Az alperes alapításától, 2009. június 3. napjától az (adós cég neve) „f.a.” (a továbbiakban: adós) egyedüli tagja és önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője.

[2] A felperes 2011. május 30. napján végrehajtási eljárást kezdeményezett az adóssal szemben, amely nem vezetett eredményre.

[3] A (város neve)-i Törvényszék Cégbírósága Cgt.(X) számú végzésével elrendelte az adós kénysztörlesztési eljárásának megindítását, amelynek kezdő időpontja 2023. november 28. napja. A (város neve)-i Törvényszék Cégbírósága a Kt.(Y) számú végzésével a kénysztörlesztési eljárást megszüntette, és kezdeményezte az adós ellen a felszámolási eljárás megindítását.

[4] A (város neve)-i Törvényszék 27.Fpk.(Z)/2024/4. számú végzésével elrendelte az adós felszámolását, amelynek kezdő időpontja 2024. november 29. napja.

[5] A felszámolási eljárás során a felperes egyedüli hitelezőként 35 352 970 forint összegű hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett.

[6] A felszámoló a felszámolás egyszerűsített módon történő befejezése iránt nyújtott be kérelmet a felszámolási ügyben eljáró bírósághoz. A felszámoló zárójelentése azt tartalmazza, hogy az alperes a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (a továbbiakban: Csődtv.) 31. § (1) bekezdésében foglalt irat- és vagyonátadási kötelezettségét nem teljesítette.

[7] A (város neve)-i Törvényszék a 2025. május 15. napján kelt és 2025. június 12. napján jogerőre emelkedett 27.Fpk.(Z)/2024/19. számú végzésével a felszámolási eljárást befejezte és az adóst megszüntette. Egyéb rendelkezései mellett megállapította, hogy a hitelezői igény kielégítésére nem áll rendelkezésre fedezet.

[8] Az alperes az adós 2019.-2022. évi beszámolóit, valamint 2023. évnek a kénysztörlesztési eljárás kezdő időpontjáig tartó időszakára vonatkozó beszámolóját nem helyezte letétbe és nem tette közzé.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[9] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2022. június 22-i bekövetkezése után nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el a vezetői feladatait, és ennek következtében 35 352 970 forint összegben bejelentett hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat. Érvényesíteni kívánt jogként a Csődtv. 33/A. § (1) és (5) bekezdését jelölte meg.

[10] Hivatkozott arra, az alperes 2019. évtől nem teljesítette az éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségét, továbbá a Csődtv. 31. § (1) bekezdés a) – d) pontjaiban meghatározott kötelezettségeinek sem tett eleget. Álláspontja szerint ezért a Csődtv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében az alperesnek kell bizonyítania, hogy nem következett be az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Állította, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2022. június 22. napján fennállt, mivel az adótartozás behajtása érdekében folytatott végrehajtási eljárás nem járt eredménnyel. Érvelése szerint az adós teljes iratanyagának átadása hiánya miatt bizonyítási szükséghelyzetben van az alperes mulasztása és a hitelezői igények teljes kielégítésének meghiúsulása közötti okozati összefüggést illetően.

[11] Az alperes védekezése kapcsán kitért arra, hogy a felszámolási eljárásban kizárólag el nem évült követelést jelentett be, és csatolta annak részletes kimutatását. Az adóbevallás pedig az adózó számára nem lehetőség, hanem kötelezettség, annak elmulasztását a törvény mulasztási bírsággal szankcionálja.

[12] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen a felperesnek az adóssal szembeni követelése elévülésére hivatkozott, mivel 2018. április 21. napjától eredményes végrehajtási cselekményt nem végzett a felperes, és ettől számítva a felszámolási eljárás kezdő időpontjáig az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 19. § (1) bekezdése szerinti négy év eltelt. Vitatta, hogy az adós működtetésének hiánya, a beszámolók benyújtásának elmaradása olyan felróható magatartás lenne, amely a hitelezői igény meghiúsulására vezetne. Előadta, az adós könyvelőjét megbízta azzal, hogy szüntesse meg a gazdálkodó szervezetet, azonban ennek a könyvelő nem tett eleget, a cég iratait és a könyvelését sem adta át. Megítélése szerint az adós tényleges tevékenységének hiányát alátámasztja, hogy a felszámolási eljárásban egyetlen hitelező jelentett be követelést, és a korábbi végrehajtás sem volt eredményes.

[13] Utalt arra, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2011. év előtt azért következett be, mert az adóssal szerződő fél a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek nem tett eleget, és a követelés annak a gazdasági társaságnak a felszámolási eljárása során

sem térült meg. Vagyonsökkenés így nem történt, amely önmagában kizárja a vezető tisztségviselői felelősségének megállapíthatóságát. A hitelezői igényét pedig a felperes maga növelte indokolatlanul azzal, hogy a végrehajtás eredménytelensége ellenére az adózás rendjéről szóló 2017. évi C. törvény (a továbbiakban: Art.) 227. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségét elmulasztva hosszú ideig nem kezdeményezte az adós felszámolását, és a hitelezői igénye bírságokból származik.

[14] A felperes által hitelezői igényként megjelölt összeget és annak jogalapját nem tartotta érhetőnek.

Az elsőfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének 2022. június 22-i bekövetkeztét követően, és az összesen 35 352 970 forint összegben bejelentett hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 140 000 forint perköltséget és az államnak 31 500 forint eljárási illetéket.

[16] Határozatának indokolása szerint az alperes 2009. június 3. napjától az adós ügyvezetője volt, és a felperes igazolta az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét, amely helyzet a felszámolási eljárás megindulásának tényéből következően nem állt helyre. Megállapította a felszámoló tájékoztatásra alapján, hogy az adósnak nincs vagyona, amellyel bizonyított a hitelezői igény megghiúsulásának lehetősége. Bizonyítottak találta azt is, hogy az alperes a Csődtv. 31. §-ában foglalt kötelezettségeit sem teljesítette, nem adta át a felszámoló részére az adós tevékenységet záró beszámolóját, az adós iratanyagát és vagyonát, továbbá a felszámoló felé a tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget az adós fennmaradt vagyonáról.

[17] Rámutatott, a Csődtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset elbírálásakor a pert indító hitelező vagy bármely más, felszámolásba bejelentkezett és nyilvántartásba vett hitelező adóssal szembeni követelése (annak jogalapja,összepszerúsége) nem vizsgálható, mert a hitelezői igények nyilvántartásba vétele a felszámolási eljárás során a felszámoló feladata, és a hitelezői igények besorolása miatt a sérelmet szenvedett fél a felszámolást lefolytató bíróságnál élhet kifogással.

[18] Nem vizsgálta az alperesnek a vagyonsökkenés körében előadott hivatkozásait, mivel a felperes keresetét a Csődtv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára alapította. Utalt arra, a vezető tisztségviselő felelőssége nem állapítható meg amiatt, hogy az adós fizetésképtelenné vált, és az adósnak kielégítetlen tartozása keletkezett.

[19] Kifejtette, a Csődtv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata esetében a jogellenes, azaz a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, a vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának alapja nem a vagyonsökkenést okozó, hanem más, a hitelezői igények teljes kielégítése megghiúsulását okozó magatartás, amelyet a felperesnek nem a jogszabálysöveg szerinti általános megfogalmazással kell megjelölnie, hanem konkrétan kell

meghatározni, körülírni a felróható vezetői magatartást. A Csődtv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésére is alapított kereseti kérelem esetén azonban, ha a felperes a vezető mulasztását (azaz a beszámolókészítési és letétbehelyezési kötelezettség, vagy a Csődtv. 31. §-ában foglalt bármely kötelezettség teljesítésének mulasztását) állítja és igazolja, a Csődtv. 33/A. § (1) bekezdésében írt, a vezetői felelősség megállapítására vonatkozó tények tekintetében az alábbi két tényállási elemre a felperesnek csak tényállítást kell tennie:

- a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltára az alperes vezetői tisztségviselő jogviszonya alatt, konkrét időpont megjelölése nélkül,

- és a vezető hitelezői érdekeket sértő magatartása, ezáltal vagyonsökkenés és/vagy a hitelezők teljes kielégítését megghiúsuló magatartására általánosságban, a konkrét vagyonsökkenést okozó vagy más, a hitelezők követelésének teljes kielégítését megghiúsító károkozó magatartás megjelölése nélkül (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám).

[20] Az alperes mulasztásának a következménye a Csődtv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében a bizonyítási teher átfordulása, ezért a perben az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Ez utóbbi körben tehát a vezetőnek be kell mutatni a vezetői időszakában kifejtett szabályszerű eljárását, tevékenységét. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben volt a vezetői tisztség időtartama alatt és a feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe.

[21] Megállapította, a bizonyítási érdek Csődtv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti megfordulása miatt elegendő volt a felperesnek a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét és a hitelezői érdekek figyelembe nem vételét állítania, és az ok-okozati összefüggés tekintetében az irathiany miatt hivatkozhatott a bizonyítási szükséghelyzet fennálltára, amely esetén a felperes által bizonyítandó tény a bíróság valósnak fogadhatja el. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy az alperesnek kellett állítani és bizonyítani, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, vagy ha igen, azt követően a hitelezői érdekeket is figyelembe vette.

[22] Mellőzte a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet alperes által megjelölt időpontja kapcsán a (cég neve) felszámolási iratainak beszerzését, mivel önmagában ez nem bizonyította volna azt, hogy az alperes a hitelezői érdekeket is figyelembe vette. Az alperes pedig más bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, így a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjaként 2022. június 22. napját határozta meg.

[23] Nem fogadta el az alperesnek azt a hivatkozását, miszerint a könyvelőjét megbízta az adós megszüntetésével, amely a könyvelő elhalálozása miatt maradt el, mivel az adós megszűnésének elmaradása elkerülhető lett volna új könyvelő megbízásával, illetve a könyvelő munkájának figyelemmel kísérésével. Úgy ítélte, az alperes maga támasztotta alá a hitelezői érdekeket sértő magatartását azzal a nyilatkozatával, hogy az adósnak vagyona nem volt, ezáltal nem volt mit kezelnie és jogszabályban előírt kötelezettsége nem állt fenn a nem működő adóssal kapcsolatban.

[24] Az adós iratainak a felszámoló részére történő átadásának hiánya alapján valószínűsítettnek találta, hogy a felperes bizonyítási szükséghelyzetben van az okozati összefüggés tekintetében, és így a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (3) bekezdése alapján valósnak fogadta el, hogy az alperes mulasztása és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggés fennáll. Az, hogy az alperes hitelezői érdekeket sértő magatartása nem áll okozati összefüggésben a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásával, az adós tevékenységét a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) 166. § (1) bekezdése szerint dokumentáló számviteli bizonylatokkal és az adós e törvény szerint vezetett nyilvántartásaival lett volna bizonyítható. Az alperes azonban iratátadási kötelezettségét a felszámoló felé nem teljesítette és a peres eljárás során sem nyújtotta be az adós iratanyagát, ezért az alperes nem bizonyította az okozati összefüggés hiányát.

[25] Nem tulajdonított jelentőséget az Art. 227. § (3) bekezdésére való alperesi hivatkozásnak, mivel a perben a felperes magatartását nem kell vizsgálni.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[26] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte az esetlegesen elmaradt bizonyítás lefolytatása érdekében.

[27] Hangsúlyozta, a Csődtv. 33/A. § (5) bekezdésének alkalmazhatósága esetén a felperesnek kell bizonyítania az okozati összefüggést, amely – mint ahogyan arra a Kúria Pfv.I.20.807/2023/5. számú határozatában rámutatott – nem ténykérdés, hanem jogkérdés. A Pp. 265. § (2) bekezdés b) pontja szerint pedig a bizonyítási szükséghelyzet tényekre vonatkozik, így bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozással a felperes nem mentesül az okozati összefüggés bizonyítása alól.

[28] Érvelése szerint vagyontalan gazdasági társaság esetében nem lehet olyan magatartás, amellyel okozati összefüggésben a hitelező kielégítésének esélye csökkenne. Nem eredményezi ugyanis a hitelezői igények kielégítését az, ha a vezető tisztségviselő átadja a felszámolónak az adós iratait, ha a beszámolót benyújtja, az adós taggyűlését összehívja. A nem létező vagyont továbbá megterhelni sem tudta, míg a tartozások növekedésével azok megtérülésének esélye nem lett nagyobb 2022. június 22. napja után, mivel vagyona nem volt, amelyet a korábbi eredménytelen végrehajtás bizonyít.

[29] Megítélése szerint az elsőfokú eljárásban az érdemi tárgyalás nem történt meg, mivel a Pp. 214. § (1) bekezdésében foglaltakkal szemben bizonyítást nem folytatott az elsőfokú bíróság. Eljárási szabálysértésnek tartotta azt is, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § (2) bekezdés b) pontját alkalmazta és az okozati összefüggést, mint anyagi jogkérdést is valósnak fogadta el. Ennek kapcsán utalt arra, a felperesnek ismernie kellett az adós vagyoni helyzetét, tudnia kellett, hogy mi az oka a hitelezői követelés behajthatatlanságának, és a felperes a perben nem vitatta azt az alperesi állítást, miszerint az adósnak nem volt vagyona.

Lényegesnek tartotta, hogy a Pp. 265. § (3) bekezdése alapján is csak akkor lehet bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tényt valósnak elfogadni, ha annak tekintetében kétely nem merül fel. Az adósnak pedig a felperes által régebb óta folytatott végrehajtási eljárásokból is megállapíthatóan 2011. év óta nem volt vagyona, amelyből egyértelműen az állapítható meg, hogy nem az alperes felróható magatartása, hanem egyéb ok vezetett a hitelezői igény kielégítésének megghiúsulásához.

[30] Hivatkozott arra, az adóhatóság felperes az adós 2019. évre vonatkozó beszámolója benyújtásának elmaradásakor nem tett eleget az Art. 227. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségének, azaz nem törölte az adószámát és nem kezdeményezte a kénysztörölési eljárást. Álláspontja szerint ennek a kötelezettségének a felperes 2020. második félévében, de legkésőbb 2021. év elején eleget kellett volna tennie, amely helyett folyamatosan bírságolta az adóst, amelyből keletkezett a felperes hitelezői igénye. A felperes hitelezői igénye így a saját felróható és törvénysértő magatartása miatt keletkezett, amely folytán a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 1:2. §-a, 1:4. § (2) és (3) bekezdése, valamint az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 2-3. §-ára figyelemmel az okozati összefüggés esetleges fennállta esetén sem lehet megállapítható a felelőssége. A másodfokú eljárás során ezzel összefüggésben kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének elmulasztásával az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdését megsértette.

[31] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontjaként a felperes által megjelölt időpontot úgy fogadta el, hogy azt okirat nem támasztja alá.

[32] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira figyelemmel. Véleménye szerint a hitelezői érdekeket sértő magatartás és a hitelezői igények megghiúsulása közötti okozati összefüggés kapcsán bizonyítási szükséghelyzete valószínűsíthető, mivel az alperes nem adta át az adós iratait a felszámolónak. Kiemelte, az adós a hitelezői érdekeknek megfelelő egyetlen aktív tevékenységéről nem nyilatkozott és azt nem is bizonyította. Az adós tényleges vagyoni helyzetéről pedig csak az adós iratanyagának birtokában lehetett volna meggyőződni, amelyet azonban az alperes a felszámoló részére nem adott át, annak ellenére, hogy az alperest, mint vezető tisztségviselőt a Számv. tv. 169. § (2) bekezdése szerint iratmegőrzési kötelezettség terheli. Megjegyezte, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adós tartozása a bevallási kötelezettség elmulasztása miatt kiszabott bírságokkal nőtt ugyan, azonban az adójogszabályok szerinti bevallási és adófizetési kötelezettségnek határidőben eleget kellett volna tenni.

Az ítéltábla döntésének indokai

[33] A fellebbezés alaptalan.

[34] Előrebocsátja az ítéltábla, hogy felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelemre és az ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdésében megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen

tartalmú másodfokú döntést kért, hanem az is, hogy azt milyen indokkal tette, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[35] Az alperes a másodfokú eljárás során a Pp. 365. § (6) bekezdése szerinti határidőn belül előterjesztett fellebbezésében foglaltakhoz képest a felperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételében hivatkozott az indokolási kötelezettség elmulasztására is, amely kapcsán az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdésének megsértését jelölte meg. A Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a fellebbezésnek – kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés – tartalmaznia kell azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja. Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény az Alaptörvénnyel összhangban taxatív felsorolást tartalmaz azokról a normatív rendelkezési formákról, amelyeket a magyar jogrendszer jogszabálynak minősít. Az Alaptörvény nem jogszabály, hanem a jogszabályok felett áll, mint a jogrend alapja (Kúria Pfv.III.20.917/2018/3., Pfv.V.20.667/2018/4., Gfv.VII.30.305/2020/12., Pfv.VII.20.508/2023/15., Mfv.I.10.116/2023/5., amely közzétéve BH2024. 164. számon). Ezért önmagában az Alaptörvény megsértésére hivatkozás nem ad alapot fellebbezés előterjesztésére, amellet valamilyen konkrét anyagi jogi vagy eljárási jogszabály megsértésének megjelölését is tartalmaznia kell a kérelemnek az érdemi elbírálásához. Az Alaptörvénynek való megfelelés vizsgálatára más jogorvoslati fórumrendszer áll a felek rendelkezésére. Az Alaptörvény egyes cikkeinek érvényesülését a fellebbezési kérelemben megjelölt tételes jogszabályhelyek alkalmazása kapcsán kell vizsgálni.

[36] A polgári eljárásban a bíróság indokolási kötelezettségét a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdése írja elő, így ezen eljárási szabálynak a megsértését jelenti az ítélet annak nem megfelelő indokolása. Ezzel az újabb jogszabálysértés megjelölésével azonban az alperes fellebbezése Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja szerinti tartalmát a Pp. 375. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére megváltoztatta, amelyre kizárólag a Pp. 375. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben van lehetőség. E jogszabályi rendelkezés szerint a fél a fellebbezését, illetve csatlakozó fellebbezését – a 373. és 374. § keretei között – a másodfokú határozat meghozataláig vagy tárgyalás tartása esetén a másodfokú tárgyalás berekesztéséig akkor változtathatja meg, ha az a másodfokú bíróság által a fél tudomására hozottak alapján megengedett, vagy engedélyezett kereset-, illetve ellenkérelem-változtatás, a 373. § (2) bekezdés szerinti új tény állítása, valamint beszámítás folytán szükséges. A másodfokú eljárásban azonban ellenkérelem-változtatás, beszámítás és a Pp. 373. § (2) bekezdése szerinti új tényállítás nem történt. Az alperesnek az indokolási kötelezettség megsértésére való hivatkozása így a másodfokú eljárásban nem volt vizsgálható.

[37] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[38] A Pp. 383. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a másodfokú bíróság – ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség – az ügy érdemében dönt.

[39] E jogszabályi rendelkezésből az következik, hogy az ügy érdemében abban az esetben lehet dönteni a másodfokú eljárás során, amennyiben nem áll fenn az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező ok. Ezért amennyiben a fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és hatályon kívül helyezésére is irányul, a másodfokú bíróságnak először a hatályon kívül helyezés iránti kérelmet kell vizsgálnia, és csak ennek megalapozatlansága esetén dönthet az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásra irányuló fellebbezési kérelemről. Erre figyelemmel az ítéltábla a fellebbezés kapcsán elsőként a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy az abban megjelöltek miatt helye van-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

[40] Az alperes a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértésnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 214. § (1) bekezdésével ellentétben nem tartott érdemi tárgyalást, mivel bizonyítást nem folytatott le. E jogszabályi rendelkezés alapján az érdemi tárgyalási szakban a bíróság a jogvitának a perfelvétel során meghatározott keretei között bizonyítást folytat le és eldönti a pert. Az osztott perszerkezetben az érdemi tárgyalási szak szerepét tehát maga a Pp. határozza meg, amely az, hogy a bíróság a perfelvételi szakban azonosított jogvita és a felek által előadott peranyag keretein belül a bizonyítást lefolytatja és érdemi döntést hoz. A Pp. 276. § (5) bekezdéséből következően ugyanakkor bíróságnak kizárólag a jogvita elbírálása szempontjából szükséges bizonyítást kell lefolytatnia.

[41] A bizonyítás mellőzésének sérelmezése pedig az elsőfokú bíróságnak azt az értékelési tevékenységét támadja, amellyel arról döntött, hogy a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján mely bizonyítást rendeli el és folytatja le, végső soron pedig a megállapított tényeken alapuló következtetései helyességét vitatja. A Pp. 276. § (5) bekezdésében foglaltak megsértése azonban nem eljárási szabálysértés, ezért nem vezethet az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezéséhez. A jogvita elbírálása szempontjából szükségtelennek értékelt bizonyítás mellőzéséről hozott elsőfokú döntést a másodfokú bíróság nem a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti eljárásjogi, hanem a Pp. 369. § (3) bekezdése szerinti anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálhatja, az ennek megfelelő – az ítélet megváltoztatására irányuló – fellebbezési kérelem esetén. Amennyiben pedig bizonyítás lefolytatása szükséges, úgy általában a bizonyítás másodfokú eljárásban történő kiegészítésének, az okiratok beszerzésének, a tanúk másodfokú eljárásban történő meghallgatásának sincs akadálya, ellenkező esetben pedig a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján történhet meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése (BDT 2023. 4671.).

[42] Ugyancsak nem volt helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének abból az okból, hogy a bizonyítási szükséghelyzet szabályai esetlegesen nem alkalmazhatók. A bizonyítási szükséghelyzet szabályainak alkalmazhatósága ugyanis szintén az elsőfokú bíróság értékelési és mérlegelési tevékenysége körébe tartozik, és ezeket illetően az alperes az elsőfokú bíróságnak az erre vonatkozó mérlegelését, és a jogvita érdemére vonatkozó, azokon alapuló következtetéseit (az alperes hitelezői érdeket sértő magatartása és a hitelezői igények kielégítésének meghiúsulása közötti okozati összefüggés fennálltát) támadta. Az elsőfokú bíróság érdemi mérlegelő tevékenységét azonban a másodfokú bíróság nem az eljárásjogi, hanem az anyagi jogi felülbírálat körében – megváltoztatásra (is) irányuló fellebbezési kérelem esetén – vizsgálhatja és bírálhatja felül. Abban az esetben, ha a bizonyítási szükséghelyzet jogszabályi feltételei nem állnak fenn, a másodfokú eljárásban is levonható az a következtetés, hogy a Pp. 256. § (3) bekezdése alapján valósnak elfogadott bizonyítandó

tény nem fogadható el valósnak, és a másodfokú bíróság ezt alapulvéve hozza meg a Pp. 383. § (2) bekezdése szerinti döntését.

[43] Ezt követően – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény hiányában – az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében vizsgálta az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelését.

[44] A felperes keresetében az alperes vezetői felelősségének megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezői követelések kielégítése teljes mértékben megghiúsulhat.

[45] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben az adós felszámolására tekintettel a felperes keresete folytán az alperes vezetői felelősségét a Ptk. 3:118. §-a és a Cstv. 33/A. §-ának együttes rendelkezései alapján kell vizsgálni. Helytállónan ismertette az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség elbírálásának szabályait és szempontjait is, amelyek esetében elsőként – a felperes erre vonatkozó állítására figyelemmel – a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglalt bizonyítási szabály alkalmazhatósága vizsgálandó.

[46] A Csődtv. 33/A. § (5) bekezdésében meghatározott feltételek (beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség felróható-, valamint a Csődtv. 31. § (1) bekezdés a) – d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- vagy onatadási, továbbá tájékoztatási kötelezettség önhibán kívüli elmulasztása) vagyilagosa, így a bizonyítási kötelezettség átfordulásához elegendő az egyik fennállta is. Ezért az alperes eredményes védekezéséhez valamennyi kötelezettség elmulasztása esetében bizonyítania kell a felróhatóságot, az önhiba hiányát. Lényeges továbbá az is, a mulasztás kapcsán nincs jelentősége, hogy az alperes vezetőnek volt-e a hitelezők kijátszására irányuló szándéka. Ilyen feltételt ugyanis a Csődtv. 33/A. § (5) bekezdése nem követel meg, így önmagában az önhiba hiányában történt mulasztás esetében alkalmazható az e jogszabályi rendelkezés bizonyításra vonatkozó szabálya.

[47] Az alperes 2019-2022. évekre vonatkozóan az adós beszámolóit nem helyezte letétbe és nem tette közzé, továbbá nem teljesítette a Csődtv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott kötelezettségeit. Ezeknek a tényét az alperes nem vitatta és fellebbezésében sem állította, hogy a kötelezettségeit önhibáján kívül mulasztotta volna el. Mindezekre tekintettel a Csődtv. 33/A. § (5) bekezdése szerint a bizonyítási teher – mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította – megfordult.

[48] A Csődtv. 33/A. § (5) bekezdése kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy az – mint ahogyan arra a Kúria Gfv.III.30.061/2025/7. számú, BH2026. 33. számon is közzétett határozatában rámutatott – kizárólag bizonyítási szabály, a Csődtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségi tényállási egyes elemei vonatkozásában a bizonyítási érdek megfordításáról rendelkezik. A Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4., Gfv.VI.30.083/2022/4. számú határozataiban kifejtette továbbá, hogy a Csődtv. 31. § (1) bekezdés a)–d) pontjai szerinti kötelezettségek, illetve a mérleg, beszámoló közzétételének elmulasztása nem minősülnek egyúttal a Csődtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti, a hitelezői igények kielégítésének egyéb okból történő megghiúsulását eredményező vezetői magatartásnak. Az elsőfokú bíróság ennek

megfelelően nem is a Csódtv. 31. § (1) bekezdés a)–d) pontjai szerinti kötelezettségek, illetve a mérleg, beszámoló közzétételének elmulasztását tekintette hitelezői érdeket sértő magatartásnak, hanem ezek miatt a bizonyítási érdek megfordítása szerint vizsgálta a Csódtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség tényállási elemeit.

[49] A bizonyítási teher Csódtv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti átfordulása miatt elegendő volt a felperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét és a hitelezői érdek figyelembe nem vételét állítania. Az alperesnek kellett ezért a vezetői felelősség megállapításának elkerüléséhez a felelősség tényállási elemeinek fenn nem álltat állítani és bizonyítani azt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, vagy ha igen, ezt követően a hitelezői érdekeket is figyelembe vette (ebbe a körbe a Csódtv. 33/A. § (4) bekezdésében írt kikötéseket is beleértve).

[50] A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte kapcsán állítási kötelezettségének eleget téve előadta, hogy az az álláspontja szerint az adós esetében 2022. június 22. napján bekövetkezett. Az alperes az adós fizetéseképtelenségének tényét sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem vitatta, hivatkozott ugyanakkor arra, hogy az már korábban bekövetkezett.

[51] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelyet követően, az ilyen helyzetben kifejtett vezetői magatartások értékelendők és vehetők figyelembe a vezetői felelősség körében. Az Alkotmánybíróság a 3462/2022. (XI.17.) AB határozatában a Csódtv. 33/A. § (1) bekezdésének alkotmányossági szempontú értelmezése kapcsán kifejtette azt is, hogy a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben tanúsított hitelezői érdekekkel ellentétes magatartás esetében érvényesíthető ezen speciális felelősségi szabály. Az Alkotmánybíróság ebben a döntésében megadta a perbeli ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányos értelmezését, erre az értelmezésre alapította azt a döntését, így az a bíróságokra nézve kötelező (BH2018. K.18., Kúria Pfv.IV.20.709/2023/10. szám). Ezért a Csódtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási perben legfeljebb ezen időtartamon belül kifejtett magatartások alapján lehet helye a felelősség megállapításának, amely a jelen perben 2021. november 29. napjától a felszámolás kezdő időpontjáig terjedő időtartam. Emellett a Pp. 342. § (1) bekezdésére figyelemmel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének felperes által megjelölt időpontja is köti a bíróságot, azt megelőző időpontra e helyzet bekövetkezte nem állapítható meg, és azt megelőző időre nézve az alperes magatartása sem vizsgálható, abban az időben kifejtett vezetői tevékenység a Csódtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősséget nem alapozhatja meg. Következésképpen a felperes keresetében megjelölthöz képest, azaz 2022. június 22. napjától korábbi időpont esetében nem volt megállapítható az alperes vezetői felelőssége, míg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének későbbi időpontját az alperes nem is állította és bizonyította.

[52] A kárkötelelem következő eleme a jogellenes magatartás, amelyre a Csódtv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti vezetői mulasztás miatt a felperesnek konkrét, hitelezői érdeket sértő vezetői magatartást nem kellett állítani és a bíróságnak sem ezt kellett vizsgálnia. Ez azonban azt is jelenti, hogy az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésétől a hitelezők érdekeit valamennyi intézkedésénél figyelembe vette, az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést

megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, azaz nem volt jogellenes hitelezői érdeket sértő magatartás.

[53] Kétségtelen, az adósnak a felperes, mint a felszámolási eljárás egyetlen hitelezője felé fennálló tartozása döntő része mulasztási bíróságból és késedelmi pótlékból áll, amelyek a beszámolási és bevallási kötelezettségek teljesítésének elmulasztása miatt keletkeztek. Ezek közül az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét megelőzően kiszabott mulasztási bírságok és annak késedelmi pótlékai esetében azok keletkezésében az alperes részéről a hitelezői érdeket sértő magatartás nem állapítható meg, mint ahogyan a tartozás meg nem fizetése sem tekinthető hitelezői érdeket sértő magatartásnak (Kúria Gfv.III.30.323/2022/8. szám). Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően keletkezett mulasztási bírság tartozásokat és azok késedelmi pótlékát illetően vizsgálható, hogy azok keletkezésével összefüggésben az alperes nem tanúsított hitelezői érdeket sértő magatartást.

[54] Az alperes az adós beszámolójának a letétbe helyezését és közzétételét első alkalommal a 2019. évre vonatkozóan nem teljesítette, amelynek – a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről szóló 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, majd a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Veszélyhelyzeti átmeneti tv.) 42. § (1) bekezdése alapján – 2020. szeptember 30. napjáig kellett volna eleget tenni.

[55] Az Art. 227. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az állami adó- és vámhatóság a Számv. tv. szerinti beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztása esetén harmincnapos határidő tűzésével felhívja az adózót a kötelezettség teljesítésére. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében, ha az adózó a felhívás szerinti határidőben a kötelezettség teljesítését nem pótolja, az állami adó- és vámhatóság harmincnapos határidő tűzésével kettőszázezer forint mulasztási bírság kiszabása mellett ismételt felhívja az adózót a kötelezettség teljesítésére. A (3) bekezdés alapján pedig, ha az adózó a beszámoló letétbehelyezési, illetve közzétételi kötelezettségének az ismételt felhívásban szereplő határidőn belül sem tesz eleget, az állami adó- és vámhatóság az adózó adószámát hivatalból törli és erről a cégbíróságot elektronikus úton haladéktalanul értesíti és kezdeményezi a cég megszűntnek nyilvánítását. E jogszabályi rendelkezésekből következően a kétszeri felhívás, majd annak eredménytelensége esetén az adószám törlése és a kényszertörlési eljárás kezdeményezése az adóhatóság számára nem lehetőség, hanem kötelezettség, és ezek feltétele fennáll, ha a beszámoló letétbe helyezése és közzététele elmarad a jogszabályban előírt határidőben. A mulasztást követően ugyanakkor a felperestől, mint adóhatóságtól függ, hogy az adós felhívása és a kényszertörlési eljárás kezdeményezése mely időpontban történik meg, arra az adós gazdálkodó szervezet vezetőjének semmilyen ráhatása nincs.

[56] Jelen esetben a kényszertörlési eljárás kezdeményezését megalapozó mulasztás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét megelőzően történt, és ezen időpontban már lehetőség is volt a kényszertörlési eljárás elrendelésére, mivel arról a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, valamint a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény rendelkezéseinek eltérő

alkalmazásáról szóló 249/2020. (V.28.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján 2020. október 31. napjáig, majd a Veszélyhelyzeti átmeneti tv. 157. § (4) bekezdése alapján 2021. június 30. napjáig nem lehetett határozni. Ezért nem értékelhető az alperes terhére, hogy a felperes – bár a jogszabályi feltételei már fennálltak – csupán az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően kezdeményezte az adós kényszertörlesztését. A beszámoló letétbe helyezésének és közzétételének utóbbi teljesítésével a kényszertörlesztés nem volt elkerülhető, mivel az Art. 227. § (4) bekezdése szerint az adós kényszertörlesztését megalapozó adószám törlesztésének mellőzésére a beszámoló letétbehelyezési, illetve közzétételi kötelezettségének az adószám törlesztéséről szóló határozat véglegessé válását megelőzően – a perbeli esetben meg nem történt – teljesítésekor van lehetőség. Nincs ezért jelentősége a vezetői felelősség szempontjából annak, hogy a beszámoló utóbbi benyújtása iránt az alperes, mint az adós vezetője nem tett intézkedéseket a kényszertörlesztés kezdeményezéséig. A mulasztási bírság és az ahhoz kapcsolódó késedelmi pótlék tartozás keletkezése így nem az alperes hitelezői érdeket sértő magatartása, függetlenül attól, hogy az adós gazdasági életből való kivezetése hiányában teljesíteni kellett volna a jogszabályban előírt beszámolási és bevallási kötelezettségeit. Ez azonban nem jelenti annak bizonyítottságát, hogy az alperes a hitelezők érdekeit figyelembe vette volna.

[57] A beszámolókkal és a bevallásokkal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének elmulasztása miatt kiszabott mulasztási bírságokkal az adósnak tartozása keletkezett, az arról rendelkező határozatokkal szemben az alperes, mint az adós törvényes képviselőjére jogosult személy jogorvoslattal nem élt, ennek ellenkezőjét a perben nem állította. A mulasztási bírságok megfizetésére kötelező közigazgatási határozatoknak a jogszerűsége pedig nem bírálható felül egy polgári perben, hanem csupán az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság által a határozat felülvizsgálata iránt kezdeményezett eljárásban, amely megindítására az alperesnek az adós törvényes képviselőjeként lehetősége volt. Ezért az adósnak – mind a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét megelőzően, mind azt követően kiszabott – mulasztási bírságokból és azok késedelmi pótlékjaiból álló, megfizetendő tartozása állt fenn, ugyanakkor az adós megszüntetését az alperes sem kezdeményezte.

[58] Az adós megszüntetésének hiányában az adós és a hitelezők „egymás melletti” érdekeinek megítélése során a vezető tisztségviselőnek észszerűen gondokolódó, felelős vezetőként kell eljárnia. Arra kell törekednie, hogy a gazdálkodó szervezet a bevételeiből ki tudja elégíteni a tartozásait. A Csődtv. 33/A. § (1) bekezdésében írt hitelezői veszteségek csökkentése, elkerülése tehát nem csak úgy biztosítható, hogy az adós tevékenységét azonnal megszüntetik, hanem úgy is, hogy a tevékenység folytatásával új bevételre tesz szert az adós, és abból csökkenti a hitelezői veszteségeket, vagy ennek eredményeképpen akár a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet is megszüntethető. A vezető tisztségviselőnek a rendes gazdálkodás során is észszerűen gondolkodó felelős vezetőként arra kell törekednie, hogy a gazdálkodó szervezet a bevételeiből ki tudja elégíteni a tartozásait. A társaság továbbműködésére tett reális intézkedés mindaddig lehet alkalmas a vezető tisztségviselő felelősségének kimentésére, amíg fel nem kellett ismerni annak eredménytelenségét (Kúria Gfv.VII.30.324/2018/7. szám). Az adós működésének a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben történő folytatása így akkor nem sérti a hitelezők érdekeit, ha mindez az összhitelezői érdekek szempontjából kedvező, alappal tekinthető olyannak, amely a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megszüntetéséhez vezet, illetve ennek hiányában is csökkenti a hitelezők veszteségeit.

[59] Ezáltal a hitelezői érdekeket figyelembe vevő magatartás megállapíthatóságához a fentieknek megfelelő vezetői tevékenységre az alperesnek részletes nyilatkozatot is kell tennie, nem elegendő csupán általánosságban hivatkozni erre. Ilyen előadást az alperes a perben nem tett, és önmagában nem elegendő a gazdasági tevékenység folytatásának és a vagyonsökkenés bekövetkeztének hiánya annak alátámasztására, hogy az alperes nem tanúsított hitelezői érdekeket sértő magatartást, mint ahogyan az sem, hogy az adósnak a fizetéseképtelenség alatti működtetésével csökkennek esetlegesen egyes kötelezettségei (Kúria Gfv.VI.30.070/2021/8. szám). Ugyancsak nem alkalmas erre az a körülmény, hogy az alperes a tartozás keletkezésében nem járt el felróhatóan. Nem támasztják alá ezek a körülmények az összes hitelezői érdek figyelembevételét sem. A vezető tisztségviselőnek ugyanis nem csak egy, a felszámolási eljárásban bejelentkező hitelező, hanem valamennyi, a felszámolási eljárás megelőzően is hitelezőnek minősülő személy érdekében kell eljárnia. Az iratok hiánya miatt pedig nem vonható le következtetés arra nézve, hogy az alperes az adós ügyvezetőjeként észszerű gazdálkodást folytatott volna. Nem volt ezért megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes a hitelezői érdekeket figyelembe vette volna.

[60] A hitelezői érdeket sértő magatartással összefüggésben a felperes keresetében a Csódtv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulát jelölte meg, azaz azt, hogy a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése egyéb okból megghiúsulhat, amely nem esik egybe a vagyonsökkenéssel (Kúria Gfv.VI.30.325/2021/6. szám). Miután a bíróság a felperes jogállításhoz kötve van [Pp. 342. § (3) bekezdés], nem lehet és kell vizsgálni a felperes igényét más anyagi jogi jogszabály rendelkezése, a 33/A. § (1) bekezdésének a felperes által nem hivatkozott fordulata, azaz vagyonsökkenés alapján (hasonlóan: BDT2022. 4554). A perben így nem kellett vizsgálni, hogy az adós vagyona csökkent-e vagy sem az alperes valamely magatartása következtében. A hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulását pedig az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem vitatta.

[61] A hitelezői érdeket sértő magatartásnak a hitelező követelése teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulásával való okozati összefüggését illetően a felperes a Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozott. Ezt az elsőfokú bíróság alkalmazhatónak találta, amelyet az alperes fellebbezésében vitatott.

[62] A Csódtv. 33/A. § (5) bekezdésére alapított kereset esetén a felperes bizonyítási érdekébe tartozik továbbra is a vezető tisztségviselő hitelezői érdeket sértő magatartása (mulasztása) és a hitelezői igények megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggés bizonyítása. E tekintetben a bizonyítási kötelezettség a Csódtv. 33/A. § (5) bekezdésre is alapított igénynél sem fordul meg (BDT2020. 4121).

[63] A Pp. 265. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tény a bíróság valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. E jogszabályi rendelkezésből következően a bizonyítási szükséghelyzet tény megállapítására vonatkozik.

[64] Az okozati összefüggést illetően a Kúria Pfv.I.21.045/2023/8. számú, a BH2024. 265. számon közzétett határozatában kifejtette, hogy annak vizsgálata sorrendben az alábbi

három fázisból áll. Az első az ok/okok azonosítása, azaz annak megállapítása, hogy mely előzmény/előzmények tekinthetők a kárra vezető oknak (ténybeli okozatosság vizsgálata). A második fázis az ún. okszűrés, azaz annak vizsgálata, hogy az azonosított okok közül melyek játszanak szerepet a jogi felelősség megállapítása szempontjából. A harmadik fázisban kell megítélni az azonosított és számba jövő okok egymáshoz való viszonyát. Az első fázis során, a ténybeli okozatosság körében az elsőfokú bíróság ítéletében is hivatkozott „conditio sine qua non” (a feltételek egyenértékűsége) elmélet alapján azonosíthatóak a kár előzményei, azonban ennek alapján valamennyi előzmény okozatos lenne (oknak minősülne) függetlenül attól, hogy milyen súllyal játszott ténylegesen szerepet a káreseményhez vezető folyamatban. Erre tekintettel szükséges a következő (a második) fázisban a jogi okozatosság vizsgálata: ennek során az előzmények (a ténybeli okok) között kell a bíróságnak jogalkalmazóként különbséget tennie a releváns/nem releváns, illetve szignifikáns/nem szignifikáns okok között (adekvát kauzalitás tana). A jogi okozatosság vizsgálata tehát valójában az okok szűrését jelenti, amely mindig bírói mérlegelésen alapuló jogkérdés, jogalkalmazói döntés. Az okszűrést a bíróság az adekvát kauzalitás vizsgálata mellett különböző egyéb szempontok szerint végezheti el: az általános élettapasztalat; a következmények statisztikai valószínűsége (a kár szokásos, rendszerinti következménye-e az adott előzménynek); továbbá annak vizsgálatával, hogy a kár az adott oknak tipikus, életszerű következménye-e, valamint, hogy szerves kapcsolat áll-e fenn az előzmény és a következmény között, avagy más lényeges mozzanat beékelődött-e az oksági folyamatba.

[65] Ez a határozat és az alperes fellebbezésében is megjelölt Kúria Pfv.I.20.807/2023/5. számú határozata visszautalt a Kúria Pfv.I.20.301/2023/7. számú határozatának [40] bekezdésére, amely szerint kártérítés iránti perben a káresemény minősül ténynek, a kár jogi értékelés eredménye, továbbá a ténybeli okozatosság elemeinek szűrését követően meghatározott jogi okozatosság szintén bírói mérlegelésen alapuló jogkérdés. Rámutatott továbbá a Kúria Pfv.IX.20.093/2019/10. és Pfv.V.21.924/2018/3. számú határozataira utalva, hogy a kár bekövetkezésének vagy hiányának, valamint az okozati összefüggés fennállásának vagy hiányának a megítélése ezért nem a tényállás része, nem ténykérdés, hanem tényekből levont jogi következtetés, így anyagi jogi jogkérdés. Mindezek alapján akként foglalt állást, hogy a kártérítés iránti perben nem magát a kár bekövetkeztét és az okozati összefüggést – mint végső soron anyagi jogkérdéseket – kell bizonyítani, hanem az ezek alapjául állított konkrét történeti tényeket. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban a Kúria Pfv.I.20.137/2025/12. számú határozata azt mondta ki, hogy a jogi okozatosság bírói mérlegelésen alapuló jogkérdés, és ennek a hiányának megítélése nem a tényállás része, hanem a *tényekből* levont jogi következtetés, így anyagi jogi jogkérdés. A Kúria ezen határozataiból az a következtetés vonható le, hogy kizárólag a jogi okozatosság minősül jogkérdésnek, azonban az annak alapjául szolgáló tények bizonyításra szorulnak. Ezért – az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben – az okozati összefüggés kapcsán sem kizárt tények bizonyítása, ekként a bizonyítási szükséghelyzet szabályainak alkalmazása.

[66] A Pp. 265. § (2) bekezdése szerint a fél bizonyítási szükséghelyzetben van, ha valószínűsíti, hogy

a) a bizonyítási indítványához nélkülözhetetlen adatokkal kizárólag az ellenérdekű fél rendelkezik, és igazolja, hogy az ezek megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette,

b) a tényállítás bizonyítása számára nem lehetséges, de az ellenérdekű féltől elvárható az állított tények fenn nem állásának a bizonyítása, vagy

c) a bizonyítás sikerességét az ellenérdekű fél neki felróhatóan hiúsította meg,

és az ellenérdekű fél nem valószínűsíti az a)-c) pontban foglaltak ellenkezőjét.

[67] Az alperes általa sem vitatottan az adós iratait nem adta át a felszámoló részére, ezért azokat a felszámoló nem tudta a felperes rendelkezésére bocsátani. A felszámoló előtt pedig – az alperes fellebbezési állításával ellentétben – máshonnan a felperes nem szerezhette tudomást az adós vagyonáról és az alperes vezetői magatartásáról. Az alperes az adósnak a 2018. évre vonatkozó beszámolója után az ezt követő időre a beszámolókat nem helyezte letétbe és nem tette közzé, valamint bevallásokat sem nyújtott be, míg a tevékenységére vonatkozó más irat adóhatósághoz való benyújtására – erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiányában – nem volt köteles. A felperes pedig az által folytatott végrehajtás során legfeljebb a közhiteles nyilvántartásokból megismerhető vagyontárgyakról szerezhette tudomást, amely nem minden esetben egyezik meg az adós teljes vagyonával, és a vagyontárgyak köre vagy azok hiánya önmagában a vezető magatartására többletinformációt nem is szolgáltat. A felperes így igazolta, hogy számára az alperes felelősségének megállapításához szükséges, az okozati összefüggést megalapozó tényállítás bizonyítása nem lehetséges, mert az adós vagyonára, az alperes magatartására iratok hiányában nem tud konkrétan nyilatkozni, de az alperestől elvárható az állított tények fenn nem álltának bizonyítása [Pp. 265. § (2) bekezdés b) pont]. Az alperes ennek ellenkezőjét ugyanakkor nem bizonyította. A felperes így valószínűsítette, hogy bizonyítási szükséghelyzetben van az okozati összefüggést megalapozó tények tekintetében.

[68] A Pp. 265. § (3) bekezdése értelmében bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tény a bíróság valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. Ebből következően valósnak kellett elfogadni azt, hogy az alperes mulasztása és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közt okozati összefüggés áll fenn. Kétely ennek kapcsán ugyanis nem merült fel, mivel az adós iratai nem állnak rendelkezésre, és a vagyonának hiánya nem bizonyított, ezt csupán az alperes állította, míg a felperes az elsőfokú eljárásban a válasziratában hivatkozott arra, hogy az alperes ellehetetlenítette az adós vagyoni helyzetének megismerését, azaz – az alperes fellebbezési állításával ellentétben – a felperes nem tett olyan nyilatkozatot, amellyel nem vitatta volna az adós vagyonának hiányára vonatkozó alperesi állítást. Az adóssal szembeni végrehajtás ugyan valóban nem volt eredményes, azonban ebből az adós iratainak hiányában nem következik, hogy az adósnak nem volt semmilyen vagyona. Az, hogy egyes magatartások nem vezethettek a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulására, nem jelenti, hogy más ilyen magatartás nem volt.

[69] A bizonyítási szükséghelyzet fennálltára tekintettel valónak elfogadott tényre figyelemmel azt is bizonyítania kellett volna az alperesnek, hogy ha tanúsított is hitelezői érdekeket sértő magatartást, az nem áll okozati összefüggésben a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásával. Az alperes ezt megalapozó tényeket nem bizonyította, az általa e körben felhozott tények – az adós vagyonának és tevékenységének a hiánya – egyrészt nem bizonyítottak, másrészt önmagában e tények bizonyítottsága sem vezetne

mentesüléséhez. E tényekből ugyanis önmagában nem következne, hogy nem tanúsított a hitelezői igények kielégítetlenségét eredményező magatartást. Az adós gazdálkodó szervezet alperes ügyvezetése alatti gazdasági tevékenysége – vagy ennek hiánya –, valamint az a tény, hogy az alperes nem tanúsított hitelezői érdekeket sértő magatartást, vagy ha igen, az nem áll ok-okozati összefüggésben a hitelezői igények kielégítésének meghíúsulásával, az adós cég tevékenységét a Számv. tv. 12. § (1) bekezdése és 166. § (1) bekezdése szerint dokumentáló számviteli bizonylatokkal, és az adós Számv. tv. szerint vezetett nyilvántartásaival lett volna bizonyítható, amelyek az iratok átadásának elmulasztása miatt nem állnak rendelkezésre. Az alperes azzal, hogy az iratátadási kötelezettségét elmulasztotta, magát zárta el a bizonyítás lehetőségétől. Helyesen jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes hitelezői érdeket sértő magatartása és a hitelezői igények kielégítésének meghíúsulása között okozati összefüggés van.

[70] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően megállapítható volt, hogy az alperes Csódtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségének valamennyi jogszabályi feltétele fennáll.

[71] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[72] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek a jogi képviseletével felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. § (2) és (4) bekezdése szerint – kettő munkaóra figyelembevételével – megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

[73] A feleket az ügyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés v) pontja szerint megillető illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett 48 000 forint fellebbezési eljárási illeték viselésére pervesztessége folytán a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles.

Szeged, 2026. június 4.

Dr. Hátori Attila s.k.
s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró